

Ciutat i sentit comú

Aquesta darrera setmana, per sota del debat sobre la violència a Sants, que tot ho complica i que tot ho simplifica, han anat emergint temes més de fons sobre quina ciutat tenim, com es governa i com es prenen decisions. De fet, dimecres passat vaig participar en la presentació del llibre *Història del barri de la Mina, 1969-2000*, que en Josep Maria Monferrer, mestre i activista veïnal, ha fet sobre aquest enclavament de Sant Adrià a tocar de Barcelona. El subtítol és prou clar: *Unes males polítiques condemnen el barri a la marginalitat*, i, encara que parli de fa més de trenta anys, encara manté la seva actualitat.

El llibre no és el producte d'un historiador. És una crònica feta des de baix d'un tros d'història de la Barcelona gran en què trobem una notable barreja de documents, testimonis i fets, però sobretot hi trobem la lluita de la gent del barri, i també la dels tècnics, voluntaris, professionals i gent d'Església que els acompanyaven per aconseguir que aquells milers de desplaçats de tots els nuclis de barraques de la Barcelona dels 60 hi poguessin trobar unes condicions de vida dignes. Al llibre hi ha una frase que em va agradar: "Per ensenyar llatí a en Pau, és tan o més important conèixer en Pau que saber llatí". O, dit en el sentit que ho diu l'autor, per arreglar un tros de ciutat val tant o més conèixer el barri que ser un gran professional o expert que, des del seu saber, digui el que cal fer.

La Barcelona dels 60 i dels 70 va ser prolífica en actuacions urbanístiques que encara avui patim i que costen molt de millorar. Barris

sencers construïts en llocs i en condicions molt precaris, com ens mostra el mateix exemple de la Mina. Decisions autoritàries preses sense cap voluntat de comptar amb la gent. Fets des de lògiques estrictament econòmiques, de control i de jerarquia. L'arribada de la democràcia (quan es deia que "el poble entrava als ajuntaments") ens va fer creure que les coses estaven definitivament ben encaminades i que votant i pagant els impostos les coses anirien millorant. I al llarg de molts anys així ha sigut. Però ara anem veient que no podem seguir delegant i deixant que els altres facin per nosaltres. Sabem que la direcció dels

JOAN SUBIRATS

PROF. DE CIÈNCIA POLÍTICA, IGOP-UAB

Tornem a estar obligats a mobilitzar-nos per decidir sobre la ciutat

vots no sempre serveix per aconseguir el que buscaven, i veiem també que els que més tenen troben maneres per no aportar el que els tocaria.

Tornem a estar obligats a mobilitzar-nos perquè es compti amb nosaltres per decidir. És cert que ho fem des d'un sòcol millor que el que tenien els moviments veïnals del franquisme. Amb més bons equipaments, amb més gent preparada, amb drets i llibertats que segueixen sent palanques potencials de reivindicació i acció. Però també amb la sensació que tot és fràgil i poc estable. Creix la desigualtat, augmenten els joves amb un futur ben incert, i la distribució

dels costos i beneficis a la ciutat és molt inequitable. Uns pocs guanyen la ciutat i molts altres la van perdent.

Les reflexions d'en Monferrer són plenes de sentit comú. De *comú*, ja que són fetes des de la defensa inequívoca del que és públic, del que és col·lectiu, de la dignitat comuna. I de *sentit*, ja que tenen direcció, assenyalen camí i conviden a ser-hi, a participar-hi. Tinc la impressió que no sempre es prenen les decisions amb sentit comú. Les coses que hem anat veient aquests dies a Barcelona ens indiquen que cal més apropament a la realitat dels barris, de la gent. Escoltar més.

No és només un problema dels que ara manen a la ciutat. Ja fa molt temps que això passa. Però ara la difícil situació de molta gent fa que tot sigui més gros, que tot sigui més urgent. I en aquest escenari cada decisió equivocada multiplica els seus efectes. S'han pres decisions ben encaminades, seguint la força comuna de vells i nous moviments veïnals. Per exemple, als nous enclavaments de Can Batlló, Flor de Maig o a l'Ateneu Harmonia de Fabra i Coats. Però també és encertat donar suport, com s'ha fet, a entitats centenàries com els Lluïsos a Gràcia o a Horta, al Centre Moral de Gràcia o al Centre Catòlic de Sants. Engellant el Pla Buïts, que, amb certes dificultats, vol donar sortida a espais públics que no es fan servir i generen activitat amb protagonisme veïnal i d'entitats. Són actuacions de sentit comú. D'altres, com les que han afectat Can Vies, no ho han estat. Cal confiar més en la gent i no tancar vies.

FRANCESC MELCION